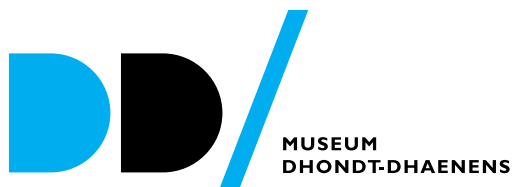

DD VIEW

2013 #01

OSCAR
JESPERS

DE MODERNITEIT IN BEELD

27.01.2013 _ 07.04.2013

OSCAR JESPERS

DE MODERNITEIT IN BEELD

De Antwerpse kunstenaar Oscar Jespers (1887 – 1970) wordt beschouwd als een van de belangrijkste Belgische beeldhouwers uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Voornamelijk in de periode 1921 - 1933 kwam zijn oeuvre tot een creatief hoogtepunt toen hij modernistische invloeden van internationale kunstenaars zoals Brancusi en Zadkine verwerkte tot een persoonlijke beeldtaal. In de jaren 1920 zocht en vond Oscar Jespers toenadering bij de kunstenaars verbonden aan de kunstbeweging Sélection: Gust De Smet, Frits Van den Berghe, Edgard Tytgat, Constant Permeke... Als beeldhouwer was hij zo mee verantwoordelijk voor de bloei van de Vlaamse moderne kunst in de jaren 1920.

VAN IMPRESSIONISME NAAR IDEOPLASTIEK (1912 – 1918)

Oscar Jespers was de zoon van beeldhouwer Emile Jespers en broer van schilder Floris Jespers. Het is in het atelier van zijn vader dat Oscar Jespers de liefde voor het beeldhouwen ontwikkelde. Na studies aan de academie van Antwerpen, vervolmaakte hij zich aan het Hoger Instituut voor Schone Kunsten van Antwerpen bij Thomas Vinçotte, een beeldhouwer die toen erg in trek was bij de bourgeoisie vanwege zijn verheven realisme. Heel snel zou Oscar Jespers zich echter afzetten tegen de conservatieve manier van werken van zijn leraar Vinçotte. Vooral zijn werkwijze waarbij alle materialen – klei, gips, hout of marmer – op dezelfde manier dienden behandeld te worden, vond Jespers teleurstellend. Hij wou integendeel de intrinsieke kwaliteiten van elk specifieke materie maximaal benutten in zijn werk.

Begin jaren 1910 stond de kunstproductie in België nog volledig in het teken van het impressionisme. Rik Wouters was voor alle jonge Belgische beeldhouwers een lichtend voorbeeld, en ook Jespers maakte een reeks beelden die de sterke invloed van de Mechelse beeldhouwer verraden. Van Rik Wouters leerde Jespers dat hij niet verbeteren moest trachten alle details voor te stellen,

maar integendeel eenvoud diende na te streven. Rond 1914 leerde Oscar Jespers dichter en kunsttheoreticus Paul van Ostaïen kennen. Van Ostaïen volgde op de voet de jongste ontwikkelingen in de internationale kunstscène en verdedigde de theorie van de ideoplastiek: kunst moet de realiteit verbeelden, niet voorstellen. Door zijn invloed zou Oscar Jespers zijn impressionistische beeldtaal verlaten en beginnen te experimenteren met de abstractie. In de relatie tussen Oscar Jespers en Paul van Ostaïen vormt de samenwerking in 1920-1921 aan de geïllustreerde dichtbundel *Bezette Stad* een hoogtepunt. De dichter had de bedoeling een beeld te ontwerpen van Antwerpen in oorlogstijd. Het verzorgen van *Bezette Stad* heeft Oscar Jespers enige maanden van intensieve arbeid gekost. Het werk bestond uit het maken van de omslag en vijf houtsneden, maar ook het ontwerpen en snijden van alle niet-courante letters en het componeren van de bundel tot één geheel.

DE EXPERIMENTELE JAREN (1919 - 1921)

In 1917 waagde Oscar Jespers zich voor het eerst aan het kappen van een beeld in steen. Voordien had hij zijn beelden telkens opgebouwd met klei en nadien afgegoten in gips. Het beeld *Mijn Vrouw*, in witte kalksteen, toont de eerste voorzichtige stappen in de richting van het kubisme. Het is echter pas vanaf 1919 dat hij radicaal koos voor het experiment. Het gipsen beeld *Wim* is in dit opzicht een sleutelwerk: de vorm van het hoofd en het oor is realistisch, terwijl het aangezicht gedeconstrueerd wordt voorgesteld. Ook in het werk *Frieda* uit hetzelfde jaar experimenteert hij met het constructief kubisme. Tussen 1919 en 1921 twijfelt het werk van Oscar Jespers tussen het abstraheren van de realiteit en de radicale abstractie. De meeste van de werken gerealiseerd in die periode heeft Jespers nadien overigens vernietigd omdat hij het niet aanvoelde als zijn weg. Het kapotslaan van deze werken gaf hem een gevoel van bevrijding en schiep ruimte voor nieuwe mogelijkheden. In de werken die hij daaropvolgend creëerde, hanteerde hij een veel eenvoudiger kubisme.

OP ZOEK NAAR DE ESSENTIE (1921 - 1928)

De eerste beelden waarin Jespers een compositie opbouwt aan de hand van eenvoudige en zuivere vormen zijn de baadsters. Net als de Frans kubisten toonde ook Oscar Jespers veel belangstelling voor de Afrikaanse kunst. Deze belangstelling was tegelijk een zich afzetten tegen de Europese academische kunsttraditie en een zoeken naar een zuivere beelding en expressie. In zijn queeste naar eenvoud en essentie in de compositie, koos hij de ene keer voor de kubusvorm (*Moeder en Kind, Zittend Naakt*), de andere keer voor de bolvorm (*Perle Fine, Babykop*) of zelfs de driehoek (*Vrouwenhoofd*). Bijzonder is het gepolychromeerde werk *De jongleur* van 1923 waarin strenge geometrische vormen op een speelse manier worden gecombineerd en voorzien van kleuren. Tussen 1924 en 1930 hakte Jespers een heel aantal koppen die tot de belangrijkste werken in zijn oeuvre behoren, alsook enkele naakten in gepolijste hardsteen.

In 1925 heeft Oscar Jespers een belangrijke individuele tentoonstelling in Galerie Le Centaure te Brussel. Voordien was er ook al ruime aandacht besteed aan zijn werk in het Brusselse tijdschrift *Sélection*, *Chronique de la vie artistique et littéraire*. Deze erkenning wordt bepalend voor zijn carrière. Het is ook binnen het kader van het tijdschrift *Sélection* en de galerie Le Centaure dat de vriendschap groeide met Gust De Smet, Frits Van den Berghe, Constant Permeke, Edgard Tytgat en Hippolyte Daeye. Van een aantal van zijn vrienden (Constant Permeke, Edgard Tytgat en Henry Van de Velde) maakte Oscar Jespers ook portretkoppen, als getuige van zijn appreciatie en vriendschap.

“HET IS DE WAARHEID VAN ONZE GEEST DIE
WIJ BEELDHOUWEN. DAAROM HEEFT EEN
BEELD ANDERE VORMEN DAN DIE VAN DE
NATUUR; HET BEELD IS EEN ABSTRACTIE.”

OSCAR JESPERS

DE EXPRESSIONISTISCHE JAREN (1929 – 1935)

Vanaf eind jaren 1920 ging Oscar Jespers op zoek naar een meer ‘humane kunst’ en koos hij steeds vaker voor intuïtieve vormen in plaats van de rechte lijnen en geometrische vormen. Zo wou hij meer vitaliteit en expressie genereren in zijn werk. Deze beelden vertonen een sterke verwantschap met het werk van zijn vriend Permeke. Het is geen zoeken naar een charmante en aangename schoonheid maar wel naar een krachtige expressie van het bestaan. Werken zoals *De worstelaar* en *Geboorte* zijn typerend voor die anticerebrale houding van Jespers aan het begin van de jaren 1930.

Een van de belangrijkste werken van Oscar Jespers, gerealiseerd in die periode, is zonder twijfel het grafmonument voor Paul van Ostaijen (Schoonselhof, Antwerpen). De hardstenen engel, waarvoor Jespers een gipsen ontwerp maakte in 1931, ligt met zijn buik op de grond, de onderbenen opgetrokken. De engel is neergevallen en drukt zich tegen de aarde aan om met zijn lichaam als een grafsteen het ontzielde lichaam af te dekken. In dit werk combineert Jespers de harmonie en plastische verhoudingen die typerend zijn voor het werk van de jaren 1920, met een emotionele en humane betekenis.

De tentoonstelling *Oscar Jespers* zal vanaf mei 2013 in gewijzigde vorm te zien zijn in het Museum Beelden aan Zee in Scheveningen (NL). Gelijktijdig met de tentoonstelling verschijnt tevens een monografie en oeuvrecatalogus van Oscar Jespers, verzorgd door José Boyens.

**MODERNISME: BELGISCHE ABSTRACTE KUNST EN EUROPA
(1912 – 1930)**

Van 2 maart tot 30 juni 2013 organiseert het Museum voor Schone Kunsten van Gent een tentoonstelling over het Belgisch modernisme. De tentoonstelling focust op de diverse uitingen van abstractie waar Belgische kunstenaars zich voor korte of langere tijd lieten op voorstaan. Om de Belgische historische avant-garde te illustreren komen naast beeldende kunst eveneens architectuur, toegepaste kunst, typografie, fotografie, film, muziek, literatuur en theater aan bod. Ook het modernistisch werk van Oscar Jespers is vertegenwoordigd in deze tentoonstelling met een vijftal beelden. Het bijzondere werk *De Jongleur* (1923) is van 27 januari tot 28 februari te zien in de tentoonstelling *Oscar Jespers. De Moderniteit in Beeld*. Nadien verhuist het naar de tentoonstelling in het Museum voor Schone Kunsten van Gent.

“HET ESSENTIËLE VAN EEN BEELD LIGT VOOR MIJ IN ZIJN STATIEK EN IN DE SCHIJNBARE BEWEGING DER VOLUMES ONDERLING. DIE MAKEN HET LEVEN VAN HET BEELD. EEN MAN DIE MIJN FIGUREN BLIJKBAAR TE ZWAAR VOND, ZEI EENS, DAT HIJ VROUWEN MET ZULKE ARMEN NIET KON BEWONDEREN. IK HEB HEM GEZEGD: MENEER, DAT DE ARMEN VAN UW MAÎTRESSE DUNNER ZIJN, BEWIJST NIETS. IK MAAK BÉÉLDEN.”

UIT: JOSÉ BOYENS, OSCAR JESPERS: EEN GESPREK, RAAM / LITERAIR MAANDBLAD, TILBURG, DEC. 1963, NR. 3, P. 42

VRAAGGESPREK MET JOSÉ BOYENS N.A.V. DE PUBLICATIE OSCAR JESPERS, BEELDHOUWER EN TEKENAAR.

Eind januari 2013 verschijnt van de Nederlandse kunsthistorica José Boyens de monografie en oevrecatalogus *Oscar Jaspers, beeldhouwer en tekenaar, 1887-1970*. José Boyens, die geboren werd in Eindhoven en woont in Groesbeek, verdedigde haar thesis over het beeldhouwwerk van Oscar Jaspers aan de universiteit van Utrecht en publiceerde daarna artikelen, verzameledities en monografieën over ruim 125 levende beeldhouwers en ruimtelijk werkende kunstenaars.

U HEBT VAN DE STUDIE VAN OSCAR JESPERS UW LEVENSWERK GEMAAKT.
HOE LEERDE U HET WERK VAN OSCAR JESPERS KENNEN?

Als studente kunstgeschiedenis ging ik in de zomer van 1960 vanuit Eindhoven met de scooter naar de biënnale van Venetië. In het Belgische paviljoen liep ik rond met stijgende verwondering over het oorspronkelijke, krachtige beeldhouwwerk van Oscar Jaspers, een kunstenaar die ik toen amper kende, veel minder dan andere Belgische beeldhouwers zoals Jozef Cantré, George Minne of Henri Puvrez. Nochtans was Jaspers een beeldhouwer van Antwerpen, niet ver van mijn woonplaats Eindhoven. Toen wist ik dat deze kunstenaar een belangrijke rol zou gaan spelen in mijn leven.

EN TOEN HEBT U BESLIST OM EEN DOCTORAATSONDERZOEK TE WIJDEN
AAN ZIJN WERK?

Dat kwam pas geleidelijk. Ik stelde voor aan mijn hoogleraar Van Gelder van de Universiteit van Utrecht dat ik mij zou toeleggen op de Belgische expressionistische beeldhouwers. Dat vond hij een goed idee aangezien er al zo veel literatuur was over de expressionistische schilders maar nog niet over de beeldhouwers. Vervolgens heb ik met de scooter een tocht gemaakt langs ateliers van een aantal nog levende beeldhouwers in België: Puvrez, Emiel Poetou, Dolf Ledel, Joris Minne, Oscar Jaspers... Toen ik al die ateliers bezocht had wist ik zeker dat Oscar Jaspers een groot kunstenaar was met een echt oeuvre waarover nog veel interessant spit- en graafwerk te doen was.

U LEERDE OSCAR JESPERS KENNEN OP HET EINDE VAN ZIJN CARRIÈRE. HOE KEEK HIJ TERUG OP ZIJN OEUVRE?

Oscar Jespers was opgezet met mijn interesse. Het enige spijtige was dat ik van het vrouwelijke geslacht was en dat ik uit Nederland afkomstig was. Hij heeft toch aanvaard dat ik onderzoek zou doen over zijn werk want hij zag dat ik het serieus meende. Hij was bereid veel informatie te verstrekken, vooral over die werken die hij zelf belangrijk vond. Maar als ik dan vragen stelde naar bijvoorbeeld de oplage van een werk dan vond hij dat vervelend en vroeg waarom ik dat moest weten. Op die momenten verweet hij me wel eens dat ik meer leek op een onderzoeksrechter dan een kunsthistorica. De relatie is echter hartelijk geworden en gebleven tot op het einde van zijn leven.

WAT IS VOLGENS U DE WAARDE EN PLAATS VAN OSCAR JESPERS IN RELATIE TOT DE GROTE INTERNATIONALE VERNIEUWINGSBEWEGINGEN IN DE JAREN 1910 – 1920?

Ik denk dat hij zichzelf pas echt vond rond 1921. Er zijn drie jaren van experimenteren aan voorafgegaan, waarbij hij soms bijna volledig abstract werkte, maar soms ook weer heel traditioneel wanneer hij bijvoorbeeld een opdracht kreeg voor een grafmonument. Die drie jaren waren jaren van zoeken. Bijna alles uit die periode heeft hij nadien trouwens kapot geslagen. Slechts enkele werken, zoals *Frieda* en *Wim*, zijn die dans ontsprongen omdat ze al aan familie of vrienden geschonken waren. Ook toen Gaston Burssens in de jaren 1940 wou schrijven over het experimentele werk was Oscar Jespers daar niet mee akkoord omdat hij het slechts probeersels vond die niet zonder reden vernietigd waren. In een brief aan Burssens noemde hij deze drie jaren zijn 'laboratoriumperiode'.

Tussen 1921 en 1928 wordt de kwaliteit van zijn werk zeer stabiel: het is een rijke maar ook strenge periode in zijn werk. In die jaren zette hij zich sterk af tegen zijn leermeester Thomas Vinçotte die alle materialen - gips, marmer, brons, klei - op dezelfde manier behandelde. Met dat protest was hij eigenlijk al begonnen in 1911 toen hij uit verzet tegen Vinçotte de academie in Antwerpen verliet. Oscar Jespers zocht integendeel naar de eigen rechten van het materiaal. Het materiaal heeft volgens hem eigen wensen die hij probeerde te weten komen. Daaruit bestaat voor een deel de eigenheid van het werk van Oscar Jespers. Tussen 1928 en 1935 verliet hij de strenge lijn in zijn werk en zocht hij naar meer uitdrukking of expressie.

OSCAR JESPERS WORDT STEEDS IN ÉÉN ADEM GENOEMD MET ZIJN BROER FLORIS, MET PAUL JOOSTENS EN PAUL VAN OSTAIJEN. SAMEN VORMDEN ZE ROND 1919 DE BOND ZONDER GEZEGELD PAPIER. HOE WAS ZIJN RELATIE ECHTER MET DE KUNSTENAARS VERBONDEN AAN DE BRUSSELSE GALERIES SÉLECTION EN LE CENTAURE, ZOALS GUST DE SMET, FRITS VAN DEN BERGHE, CONSTANT PERMEKE ... ?

Paul van Ostaijen heeft Oscar Jaspers enorm gestimuleerd en ook op latere leeftijd bleef Jaspers staan achter de ideeën van Paul van Ostaijen. De samenwerking aan *Bezette Stad* was een vriendschaps- en solidariteitsbetuiging die volgens mij heel zeldzaam was. Vanaf 1921 zocht Jaspers zelf aansluiting bij de kunstenaars van de groep SÉlection. Hij is nooit lid geweest van SÉlection, maar voelde zich bijvoorbeeld wel heel erg thuis bij Galerie Le Centaure van Walter Schwarzenberg, waar zijn werk getoond werd omringd door de schilderijen van bijvoorbeeld Gust De Smet, Frits Van den Berghe, Edgard Tijtgat, Hippolyte Daeye... Oscar Jaspers vond dat zijn kunst daar thuis hoorde. Hij beschouwde die kunstenaars ook als echte vrienden en kameraden in de kunst. Als je kijkt naar de gestalten die Gust De Smet realiseert vanaf begin jaren 1920, dan denk ik dat Jaspers daar steun aan heeft gehad bij het vinden van zijn eigen strenge beeldtaal van de jaren 1920. Nadien, in de jaren 1930 was er ook de affiniteit met het werk van Permeke.

HET WERK VAN OSCAR JESPERS IS OPGENOMEN IN VERSCHILLENDE PUBLIEKE VERZAMELINGEN IN NEDERLAND. HOE VERKLAART U DE GOEDE ONTVANGST VAN HET WERK VAN OSCAR JESPERS IN NEDERLAND?

Vanaf januari 1949 gaf Oscar Jaspers les aan de Jan van Eyck-academie in Maastricht. Hij was er de eerste lesgever beeldhouwkunst. Men was toen bij hem terechtgekomen vanwege zijn grote materiaalkennis en zijn status als steenbeeldhouwer. Daar heeft hij les gegeven aan heel wat Nederlandse beeldhouwers. Heel belangrijk voor de erkenning van het werk was echter een rondreizende tentoonstelling van het werk van Oscar Jaspers in vier Nederlandse steden (Utrecht, Nijmegen, Den Bosch en Heerlen) in de jaren 1963 - 1965. Een docent aan de Academie van Enschede ontdekte zo het werk van Jaspers. Hij vond dat zo'n sterk en oorspronkelijk beeldhouwwerk dat bleek nog te koop te zijn voor zeer redelijke prijzen. Hij heeft toen de burgemeester van Enschede kunnen overhalen om een fors bedrag te voorzien om zeven bijzondere sculpturen van Jaspers te verwerven. De bedoeling was om ze op te nemen in een beeldenpark, maar dat is er helaas nooit gekomen. A.M. Hammacher verwierf in dezelfde periode twee beelden voor het Kröller-Müllermuseum in Otterlo. Ook in Haarlem, Utrecht en Nijmegen zijn er beelden aanwezig van Oscar Jaspers. Die aankopen waren meestal mede te danken aan die rondreizende tentoonstelling.

Technische gegevens boek

Auteur: José Boyens

Ontwerp: Studio Berry Slok

Formaat: 28 x 24 cm staand

Omvang: 480 pagina's

Bindwijze: Hardcover (linnen band)

Illustraties: ca. 580

ISBN: 978 90 78381 631

NUR: 646

Prijs: € 59,50

zaal Oscar Jaspers, Biënnale van Venetië, 1960

“VERDER VIND IK DAT HERKENBAARHEID NO-
DIG IS. (...) ALS JE KACHELPIJPEN, RADEREN EN
SCHROEVEN IN MEKAAR WILT ZETTEN, GA UW
GANG. MAAR BLIJF VAN HET WOORD BEELD-
HOUKUNST AF. TOCH ZIJN ER BLIJKBAAR MEN-
SEN DIE MOEITE HEBBEN MET MIJN EXPRESSIEVE
DEFORMATIES. IEMAND DIE MIJ OP HET GOEDE
PAD WILDE ZETTEN, VROEG MIJ EENS: HEBT U
WEL EENS ZO’N VROUW IN DE TRAM ONTMOET?
IK HEB TOEN GEANTWOORD: HEBT U WEL EENS
EEN BEELD IN DE TRAM ONTMOET?”

UIT: JOSÉ BOYENS, OSCAR JESPERS: EEN GESPREK, RAAM /
LITERAIR MAANDBLAD, TILBURG, DEC. 1963, NR.3, P.42

“I ALSO THINK THAT RECOGNISABILITY IS NE-
CESSARY. (...) IF WANT TO PUT TOGETHER STOVE
PIPES, COGWHEELS AND SCREWS, GO AHEAD.
BUT DON’T USE THE WORD SCULPTURE. YET
APPARENTLY THERE ARE PEOPLE WHO HAVE
TROUBLE WITH MY EXPRESSIVE DEFORMATIONS.
SOMEONE WHO WANTED TO PUT ME ON THE
RIGHT PATH, ASKED ME ONCE: HAVE YOU EVER
MET A WOMAN LIKE THAT ON THE TRAM? I THEN
REPLIED: HAVE YOU EVER MET A SCULPTURE ON
THE TRAM? “

FROM: JOSÉ BOYENS, OSCAR JESPERS: EEN GESPREK , RAAM/
LITERARY MAGAZINE, TILBURG, DECEMBER 1963, NO. 3, P.42

OSCAR JESPERS
Portret in atelier - ca. 1919

OSCAR JASPERS

Kind met zwaan _ 1923

Euvillesteen _ 98 x 80 x 12 cm

Privé collectie

OSCAR JESPERS
Baadstertje _ 1921
Gips _ 33 x 7 x 8 cm
Privé collectie

OSCAR JESPERS
Moeder en kind _ 1923
Palissanderhout _ 44 x 17,5 x 17,5 cm
Privé collectie, courtesy Patrick Derom Gallery, Brussels

OSCAR JESPERS
Vrouwenhoofd _ 1929
Wit marmer _ 36 x 18 x 20 cm
Privé collectie,
KBL European Private Bankers sa

OSCAR JESPERS
Uil _ 1924
Gepolijste hardsteen _ 45 x 17 x 8,5 cm
Verzameling Van Waeyenberge, Gaasbeek

OSCAR JES'PERS

De worstelaar _ 1933

Hardsteen _ 99 x 48 x 25 cm

Gemeente Enschede, Nederland

OSCAR JESPERS

SCULPTURES

The Antwerp artist **Oscar Jaspers (1887 - 1970)** is considered one of the most important Belgian sculptors of the first half of the twentieth century. His work reached a creative peak in the period 1921 - 1933 when he translated modernist influences of international artists such as Brancusi and Zadkine into a personal visual language. In the 1920s, Oscar Jaspers sought and found contact with the artists of the Sélection group: Gust De Smet, Frits Van den Berghe, Edgard Tytgat, Constant Permeke ... As a sculptor, he was partly responsible for the flowering of Flemish modern art in the 1920s.

FROM IMPRESSIONISM TO IDEOPLASTIC ART (1912 - 1918)

Oscar Jaspers was the son of sculptor Emile Jaspers and the brother of painter Floris Jaspers. It is in the studio of his father that Oscar Jaspers developed his love for sculpture. After graduating from the Academy of Antwerp, he studied at the Higher Institute for Fine Arts in Antwerp under Thomas Vinçotte, a sculptor who was much favored by the bourgeoisie because of his exalted realism. Soon, however, Oscar Jaspers would rebel against the conservative approach of his teacher Vinçotte. Especially his method, which prescribed that all materials – clay, plaster, wood or marble – be handled in the same way, was quite disappointing to Jaspers, who was rather interested in making maximum use of the intrinsic qualities of each specific material in his work.

In the early 1910s, the artistic production in Belgium was still entirely dominated by Impressionism. Rik Wouters was a shining example for all young Belgian sculptors, and also Jaspers made a series of sculptures that show the strong influence of the Mechelen sculptor. Jaspers learned from Rik Wouters that he should not try to depict everything down to the smallest detail but instead aim for simplicity. In around 1914, Oscar Jaspers got acquainted with poet and art theorist Paul

van Ostaïjen. Van Ostaïjen closely followed the latest developments in the international art scene and defended the theory of ideoplastic art: art should interpret reality, not depict it. Through his influence, Oscar Jespers eventually abandons his impressionistic visual language and starts to experiment with abstraction. The relationship between Oscar Jespers and Paul Van Ostaïjen finds its apotheosis in their cooperation of 1920-1921 on the illustrated collection of poems *Bezette Stad* (Occupied City). It was the poet's intention to present an image of Antwerp during wartime. The production of *Bezette Stad* took Oscar Jespers several months of intensive work. The work consisted of a design for the cover and five woodcuts, and also required him to design and cut all the non-recurring characters and compile the collection into a whole.

THE EXPERIMENTAL YEARS (1919 - 1921)

In 1917, Oscar Jespers took to carving a statue in stone for the first time. Before that time, he had always made his sculptures in clay to then cast them in plaster. The white limestone sculpture *Mijn Vrouw* (My Wife), shows his first tentative steps towards Cubism. It was not until 1919 that he made a radical move toward experimentation. The plaster statue *Wim* is a key work in this respect: the shapes of the head and the ear are realistic, while the face is depicted in a deconstructed manner. The work *Frieda* from the same year also shows signs of his experimenting with Constructive Cubism. Between 1919 and 1921, the work of Oscar Jespers hovers between the abstraction of reality and radical abstraction. Jespers destroyed most of the works realised during that period, because he felt that this was not his way. The destruction of these works gave him a feeling of liberation and created space for new possibilities. In the works he subsequently created, he applied a much simpler form of Cubism.

IN SEARCH OF THE ESSENCE (1921 - 1928)

The first sculptures in which Jespers constructs his composition on the basis of simple and pure forms are the bathers. Oscar Jespers, much like the French Cubists, showed great interest in African art. This interest also represented a form of rebellion against the European academic art tradition and his search for pure visual articulation and expression. In his quest for simplicity and the essence of the composition, he would alternately choose the cube form (*Mother and Child*, *Seated Nude*), the sphere (*Perle Fine*, *Baby's Head*) or the triangle (*Female Head*). Particularly striking is the polychrome work *De jongleur* (The Juggler) of 1923, in which strict geometric shapes are combined in a playful way and painted with colors. Between 1924 and 1930, Jespers carved a number of heads that belong to the most important works in his oeuvre, as well as a few nudes in polished stone.

In 1925, Oscar Jespers has a major solo exhibition at Galerie Le Centaure in Brussels. Prior to that, his work had received ample attention in the Brussels magazine *Sélection*, *Chronique de la vie artistique et littéraire*. This recognition will be decisive for his career. It is also in the context of the magazine *Sélection* and the gallery Le Centaure that he developed his friendships with Gust De Smet, Frits Van den Berghe, Constant Permeke, Edgard Tytgat and Hippolyte Daeye. Oscar Jespers made portrait heads of some of his friends (Constant Permeke, Edgard Tytgat and Henry Van de Velde), as a sign of his appreciation and friendship.

“IT IS THE TRUTH OF OUR MINDS THAT WE
SCULPT. THIS IS WHY A SCULPTURE HAS
OTHER SHAPES THAN THOSE IN NATURE, THE
SCULPTURE IS AN ABSTRACTION.”
OSCAR JESPERS

THE EXPRESSIONIST YEARS (1929 - 1935)

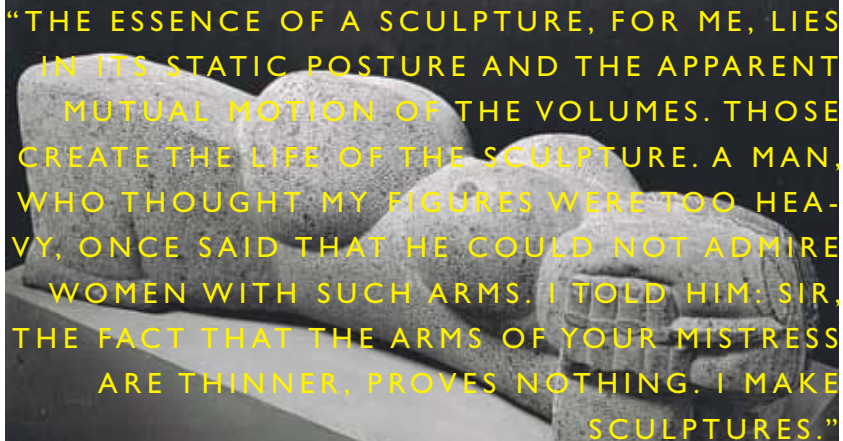
From the late 1920s, Oscar Jespers set out in search of a more 'humane art' and increasingly used intuitive shapes instead of straight lines and geometric shapes to generate more vitality and expression in his work. These sculptures show a strong affinity with the work of his friend Permeke. These are not exponents of his search for a charming and pleasant beauty, but powerful expressions of existence. Works such as *De worstelaar* (The Wrestler) and *Geboorte* (Birth) are characteristic of Jespers's anti-cerebral attitude at the beginning of the 1930s.

One of Oscar Jespers's most important works, realised in that period, is undoubtedly the tomb of Paul van Ostaijen (Schoonselhof, Antwerp). The natural stone angel, of which Jespers made a plaster design in 1931, is lying face down on the floor, with his lower legs pulled up. The angel has fallen down and presses his body against the earth to cover the lifeless body like a tombstone. In this work, Jespers combines harmony and plastic proportions that are characteristic of the work of the 1920s, with an emotional and humane significance.

In May 2013, the exhibition *Oscar Jespers* will be on view in a modified form in the Museum Beelden aan Zee in Scheveningen (NL). The exhibition is accompanied by a monograph and catalogue raisonné of Oscar Jespers, edited by José Boyens.

**MODERNISM: BELGIAN ABSTRACT ART AND EUROPE
(1912 - 1930)**

From 2 March to 30 June 2013, the Museum of Fine Arts Ghent presents an exhibition on Belgian modernism. The exhibition focuses on the various manifestations of abstraction Belgian artists have prided themselves in for a shorter or longer time. This overview of the Belgian avant-garde presents, aside from the visual arts, various other disciplines including architecture, applied art, typography, photography, film, music, literature and theater. The modernist work of Oscar Jespers is represented in this exhibition with five sculptures. The special work *De Jongleur* (The Juggler) (1923) is on view in the exhibition *Oscar Jespers. De Moderniteit in Beeld*, that runs from 27 January to 28 February. The exhibition then moves to the Museum of Fine Arts Ghent.

“THE ESSENCE OF A SCULPTURE, FOR ME, LIES IN ITS STATIC POSTURE AND THE APPARENT MUTUAL MOTION OF THE VOLUMES. THOSE CREATE THE LIFE OF THE SCULPTURE. A MAN, WHO THOUGHT MY FIGURES WERE TOO HEAVY, ONCE SAID THAT HE COULD NOT ADMIRE WOMEN WITH SUCH ARMS. I TOLD HIM: SIR, THE FACT THAT THE ARMS OF YOUR MISTRESS ARE THINNER, PROVES NOTHING. I MAKE SCULPTURES.”

FROM: JOSÉ BOYENS, OSCAR JESPERS: EEN GESPREK, RAAM/
LITERARY MAGAZINE, TILBURG, DECEMBER 1963, NO. 3, P.42

INTERVIEW WITH JOSÉ BOYENS FOLLOWING THE PUBLICATION OSCAR JESPERS, BEELDHOUWER EN TEKENAAR.

The monograph and catalogue raisonné *Oscar Jaspers, beeldhouwer en tekenaar, 1887-1970* (Oscar Jaspers, sculptor and draftsman, 1887-1970) by Dutch art historian José Boyens is to appear at the end of January 2013. José Boyens, who was born in Eindhoven and lives in Groesbeek, defended her thesis on the sculptural art of Oscar Jaspers at the University of Utrecht and subsequently published articles, collector editions and monographs on over 125 living sculptors and spatial artists.

YOU HAVE TURNED YOUR STUDY OF OSCAR JESPERS INTO YOUR LIFE'S WORK . HOW DID YOU GET ACQUAINTED WITH THE WORK OF OSCAR JESPERS?

In the summer of 1960, as a student of art history, I travelled by scooter from Eindhoven to the Venice Biennale. In the Belgian pavilion I walked around with growing delight, marvelling at the original, powerful sculpture of Oscar Jaspers, an artist I barely knew, at least much less than other Belgian sculptors like Joseph Cantré, George Minne or Henri Puvrez. Jaspers, however, was a sculptor from Antwerp, close to my hometown of Eindhoven. I knew right then that this artist would play an important role in my life.

IS THAT WHEN YOU DECIDED TO DEDICATE A DOCTORAL STUDY TO HIS WORK?

That happened only gradually. I suggested to my professor Van Gelder of the University of Utrecht that I would focus on the Belgian expressionist sculptors. He thought it was a good idea since there was already so much literature on the expressionist painters but not on the sculptors. Then I made a trip by scooter to visit the workshops of a number of living sculptors in Belgium: Puvrez, Emiel Poetou, Dolf Ledel, Joris Minne, Oscar Jaspers ... After having visited all these workshops I was convinced that Oscar Jaspers was a great artist with an important oeuvre that would definitely form the basis for further interesting research and study.

YOU GOT ACQUAINTED WITH OSCAR JESPER AT THE END OF HIS CAREER. HOW DID HE LOOK BACK ON HIS WORK?

Oscar Jespers was pleased with my interest. He thought it was regrettable that I was of the female sex, and that I came from the Netherlands. Nevertheless, he allowed me to study his work because he saw that I was serious. He was willing to provide much information, especially about the works he cared about. But when I asked questions about, for example, the number of editions of a work, he was annoyed and asked why I needed to know. At those times he would sometimes tell me that I was more an investigating judge than an art historian. The relationship, however, became cordial and remained so until the end of his life.

WHAT DO YOU THINK IS THE VALUE AND PLACE OF OSCAR JESPER IN RELATION TO THE MAJOR INTERNATIONAL INNOVATION MOVEMENTS OF THE YEARS 1910 - 1920?

I think he really found himself in around 1921. This was preceded by three years of experimentation, in which he sometimes worked in an almost entirely abstract manner, yet sometimes also very traditionally, like when he was commissioned for a tomb for instance. Those three years were years of exploration. He subsequently destroyed almost everything from that period. Only a few works, such as *Frieda* and *Wim*, were preserved because they had been given to family or friends. Even when Gaston Burssens wanted to write about the experimental work in the 1940s, Oscar Jespers objected because he felt they were merely try-outs that had not been destroyed without reason. In a letter to Burssens, he called these three years his 'laboratory period'.

In the period between 1921 and 1928, the quality of his work becomes very stable: this is a very prolific yet also very rigorous period in his oeuvre. In those years, he strongly opposed his teacher Thomas Vinçotte who treated all materials - plaster, marble, bronze, clay - in the same way. This had actually already started in 1911 when he left the Antwerp Academy because of Vinçotte. In contrast to his teacher, Oscar Jespers set out in search of the material's own rights. According to him, the material has its own wishes and he tried to discover them. This in part defines the uniqueness of the work of Oscar Jespers. Between 1928 and 1935, he abandoned the rigid line in his work and tried to find a greater sense of expression.

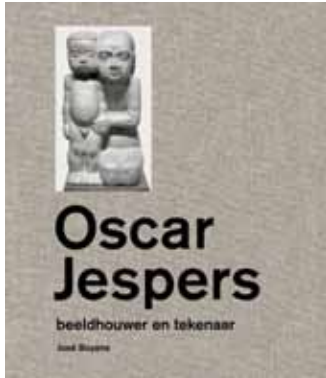
OSCAR JESPERS IS ALWAYS MENTIONED TOGETHER WITH HIS BROTHER FLORIS, WITH PAUL JOOSTENS AND PAUL VAN OSTAIJEN. TOGETHER THEY FORMED IN AROUND 1919 THE BOND ZONDER GEZEGELD PAPIER. HOWEVER, WHAT WAS HIS RELATIONSHIP WITH THE ARTISTS CONNECTED TO THE BRUSSELS GALLERIES SÉLECTION AND LE CENTAURE, SUCH AS GUST DE SMET, FRITS VAN DEN BERGHE, CONSTANT PERMEKE ...?

Paul van Ostaijen greatly stimulated Oscar Jaspers and also later in life Jaspers continued to support Paul van Ostaijen's ideas. Their collaboration on *Bezette Stad* (Occupied City) was an expression of solidarity and friendship which I think was rather unique. From 1921, Jaspers tried to join the artists of the Sélection Group. He was never a member of Sélection, but felt very much at home in Walter Schwarzenberg's Galerie Le Centaure, where his work was shown amidst paintings by Gust De Smet, Frits Van den Berghe, Edgard Tijtgat, Hippolyte Daeye ... Oscar Jaspers felt that this was where his art belonged. He considered those artists real friends and comrades in the arts. If you look at the figures that Gust De Smet realized from the early 1920s, I think they helped Jaspers in finding his own rigid visual language of the 1920s. Later, in the 1930s, there was also an affinity with the work of Permeke.

THE WORK OF OSCAR JESPERS IS INCLUDED IN SEVERAL PUBLIC COLLECTIONS IN THE NETHERLANDS. HOW DO YOU EXPLAIN THE FACT THAT THE WORK OF OSCAR JESPERS IS SO WELL RECEIVED IN THE NETHERLANDS?

From January 1949, Oscar Jaspers taught at the Jan van Eyck Academy in Maastricht. He was the first sculpture teacher in the school. He had been contacted because of his great knowledge of materials and his status as a stone sculptor. He taught many Dutch sculptors at the Academy. What was very important for the recognition of his work, however, was a traveling exhibition of the work of Oscar Jaspers in four Dutch cities (Utrecht, Nijmegen, Den Bosch and Heerlen) in the years 1963-1965. This is how a teacher at the Academy of Enschede discovered Jaspers's work. He felt these were such strong and original sculptures, and they could still be bought at very reasonable prices. He subsequently managed to persuade the mayor of Enschede to provide a large sum of money to acquire seven extraordinary sculptures by Jaspers. The intention was to include them in a sculpture park, but that was unfortunately never realised. A.M. Hammacher acquired two sculptures for the Kröller-Müller Museum in Otterlo in that same period. There are also sculptures by Oscar Jaspers in Haarlem, Utrecht and Nijmegen. These purchases were usually made in connection with the traveling exhibition.

Technical data book

Author: José Boyens

Design: Studio Berry Slok

Size: 23 x 24 cm vertical

Coverage: 480 pages

Binding method: Hardcover (linen band)

Illustrations: ca. 580

ISBN: 978 90 78381 631

NUR: 646

Price: € 59,50

exhibition Oscar Jaspers, Venice Biennale, 1960

**BRASSERIE-HOTEL
IN 'T BOLDERSHOF
LEKKER ETEN - ZALIG SLAPEN...**

WWW.BOLDERSHOF.COM

INFO@BOLDERSHOF.COM

TEL 0032 9 2827545

www.copyrightbookshop.be

GOOD DESIGNERS COPY,
GREAT DESIGNERS STEAL.
(PABLO PICASSO)

COPYRIGHT

ART & ARCHITECTURE BOOKSHOP

afbeelding p. 5 & 19

OSCAR JESPERS

Geboorte _ 1931-32

Hardsteen _ 40 x 125 x 59 cm

Middelheimmuseum, Antwerpen

cover

OSCAR JESPERS

Engel (grafmonument voor Paul van Ostaijen) _ 1932

Hardsteen _ 63 x 60 x 165 cm

Dank aan / thanks to

José Boyens, Paul Jespers, Jo Sierens, Galerie Patrick Derom, Vlaamse Overheid, Marina Laureys, Marthe Lemmens, Politie rechtbank Antwerpen, SD Worx, Patrick Serverius, Middelheimmuseum, Lucie Bausart, Gemeente Enschede, Rob Marsch, Hizkia-Van Kralingen, Edwin Koster, Marlies Geerts, Léon Eeckman Art Insurance, Eric Hemeleers, Marylène Vanhassel, Indira Kabue, Cassochrome, Laurence Soens, Luc de Tollenaere, Art.English, Michael Meert, alle bruikleengevers die anoniem wensen te blijven.

Bezoekersgids / Visitor guide

Druk / print: Cassochrome

Vertaling / translation: Michael Meert

Oplage / edition: 1500 ex.

© afbeeldingen Oscar Jespers: SABAM België 2013

De uitgever heeft waar nodig en voor zover mogelijk de vereiste auteursrechtelijke toestemmingen verkregen. Instellingen en personen die desondanks menen dat hun auteursrecht is geschonden, gelieve contact op te nemen met de uitgever die de fout zal corrigeren bij herdruk.

Patroons: Bel&Bo - Bio Bakkerij De Trog - bROODSTOP - Christie's - X. Donck & Partners Architecten
Duvel-Moortgat - Eeckman Art Insurance - Peter Galliaert - Lecoutere - Paul Thiers (Pentacon)
Rinaldo Castelli (Stone) - Verhaegen-Walravens - Pierre Verschaffel - Winkelpanden
Schenkers: Martin & Sabine Bown-Tavernier - Galerie Greta Meert - Leo Van Tuyckom - Westmalle
Sponsors: BNP Paribas Fortis - Christie's - Deloitte - Eeckman Art Insurance
In natura: Carton-D'Huyvetter - Filliers - Vertronics - Vedett - Westmalle
Mediapartner: Klara

museum dhondt dhaenens _ museumlaan 14, B-9831 deurle
t +32 9 282 51 23 - f +32 9 281 08 53 - www.museumdd.be